

Måndagen den 21 mars drog **Håbo Miljövecka** igång på allvar. På kvällen arrangerade Håbo Naturskyddsförening en temakväll om "Hållbart byggande" med totalt 20 deltagare. Först ut som föreläsare var VVS-ingenjören Torkel Andersson från Göteborgsföretaget DELTate. Förr i tiden behövde man bara öppna ett fönster om man ville ha frisk luft men sedan 1960-talet har det införts olika ventilationssystem i både större och mindre byggnader, ofta till priset av problem med allergier, kostsamma reparationer (om något i ventilationen gått sönder) och skyhöga elräkningar. Den s.k. Ventilationsbranschen har också skapat ett "prylsamhälle" utan dess like i form av tillufts- och frånluftsläktar, värmeväxlare och enorma rörsystem som statistiskt förflyttar luften med högt tryck och hög hastighet genom byggnaden utan anpassning till termiken eller temperaturen utomhus. Torkel började inte sin yrkesverksamma karriär på Chalmers eller någon annan av våra institutioner för ventilationsteknik utan som sjöman. "Hellre oprogrammerad än felprogrammerad", kommenterade Torkel. Istället för att anamma den tidens trender om "bra ventilation" tog han sin inspiration från Östen Sandberg och den s.k. Kirunametoden. Genom att utnyttja värme och ventilationssystemet något annorlunda än traditionell VVS-teknik och bl.a. ta hänsyn till de termiska stigkrafterna (skorstenseffekten) i byggnaderna samt använda sig av tryckbalansering (m.h.a. varvtalsstyrda fläktar och ett effektivt styr- och reglersystem) kan man få ett mycket bra klimat i en byggnad samtidigt som man kan få stora energivinster. Torkels första stora projekt blev upprustningen av Frölunda Torg i mitten av 1980-talet där han m.h.a. sina nyvunna kunskaper lyckades sänka energiförbrukningen från 210 till 70 kWh/m² och dessutom få ned renoveringskostnaderna från 38 till 17 miljoner kronor för ägaren, Skandias fastighetsbolag. Det tänk som fanns på 1980-talet håller än idag men har kompletterats med tillämpning av olika system såsom hybridventilation och fönstervädringssystem samt intagskulvertar som på naturlig väg jämnar ut temperaturen på sin väg in i byggnaden.

Torkel Andersson

Den andre föreläsaren för dagen, NCC:s miljöchef, Jonny Hellman, berättade om NCC:s miljöarbete. Företaget är med sina 18.000 anställda ett av de största byggföretagen i norra Europa och försöker ligga i täten även när det gäller miljötänk. Klimatet (växthuseffekten) har på senare tid blivit en strategiskt mycket viktig fråga för företagsledare. Vid en global undersökning bland olika företag ställd 2007 uppgav 5 av 10 företagsledare att klimatet var en viktig fråga. När samma fråga upprepades 2010 så hade antalet jakande svar stigit till 8 och vid motsvarande utfrågning i år (2011) så uppgav 8 av 10 företagsledare att klimatfrågan även är kritisk för företagets överlevnad.

Jonny Hellman

NCC:s övergripande miljömål är att skapa sunda och resurssnåla fastigheter. Det innebär att man försöker utveckla fastigheter med låg energiförbrukning, av miljömässigt bra material och med en god inomhusmiljö. NCC har varit miljöcertifierade sedan 2000 och är bland de första företagen i Sverige att bli Green Building-partner. Man arbetar löpande med att utveckla nyttjandet av exempelvis energisnål belysning, förnyelsebar energi och materialåtervinning. Exempelvis så har man utvecklat produkten Green Asphalt och använder återvunnen asfalt i asfaltgranulat. Som en symbol för framtidens energilösningar satte man förra året (2010) upp en vertikal vindsnurra (2,5 KW) på taket till huvudkontoret i Solna. Snurran arbetar ljudlöst, skapar ingen magnetism eller vibrationer och börjar producera el redan vid en vind på 2 m/s.

Deltagare vid seminariet om hållbart byggande

Håkan Nihlman